

Llibres i música en temps de desassossec

Richard Samuel, *Portraits in the Characters of the Muses in the Temple of Apollo* (1778). © National Portrait Gallery, Londres. © Creative Commons

La nació sencera s'atura

L'any 1793, el govern *Tory* del primer ministre britànic William Pitt va promoure unes jornades de dejuni a Londres, *public fasts*, com a mostra de suport a la causa anglesa en la Primera Coalició de les Guerres de la Revolució Francesa (1792-1802). Existia des de l'època medieval una tradició d'oració i penediment públics en moments de desgràcia o amenaça col·lectiva, un costum que lligava poder polític i religiós i que, després de la Reforma fins el segle XIX, va anar adquirint també als Estats Units i al Canadà un caire més reflexiu. L'escriptora i mestra anglesa Anna Laetitia Barbauld (1743-1825), força llegida i valorada a finals del segle XVIII per la seva poesia i assajos on defensava l'ideari de la Revolució, dubtava entre haver de desobeir la proclama del govern o acatar el dejuni per un motiu polític que considerava injust. Va optar per escriure un "discurs per la jornada del dejuni" d'abril de 1793, eloqüentment titulat *Pecats del Govern i de la Nació* (*Sins of Government, Sins of the Nation*) i signat «per una voluntària».

L'assaig de 44 pàgines copsa per la lucidesa de l'anàlisi política i social que Barbauld planteja amb l'afany d'aprofitar l'aturada de tota activitat productiva per meditar sobre el significat del bé comú. Sense assenyalar ningú ni defensar cap posicionament polític ni religiós concret, Barbauld es pregunta quina ha de ser la relació òptima entre individu i govern. Una proposta de contracte social en un context democràtic en construcció sense sufragi universal. L'autora arrenca el seu escrit amb unes paraules que ara podríem fer nostres: «Les tendes han tancat, les teixidores no filen, i els

pagesos no llauren. L'activitat de tota la nació, els seus desitjos i les seves ambicions, s'atura sobtadament».

Poques persones participen directament en decisions de país, comença Barbault, per això tendim a pensar que el nostre grau d'intervenció en els afers públics és nul. «Però aquests poders ens recorden en temps d'emergència que els seus encerts i errors són els nostres propis actes». Cada abús comès per l'estat, continua, és també responsabilitat nostra. No cal penedir-nos de desgràcies sobrevingudes per raons naturals, diu Barbault tot desafiant un disseny diví, només hem de refer allò que ens resulta manifestament injust com a comunitat. És lleig convertir els nostres dignataris i legisladors en canals de la nostra frustració, ens preveu, perquè ells són els nostres instruments de canvi.

«Convinguem en un exercici d'unitat en la nostra existència pública!» exclama Barbault, «i deixem a banda les pròpies ocupacions per rumiar sobre les nostres faltes com a grup». La resta de l'assaig indaga aquestes causes –polítiques, diplomàtiques, econòmiques, socials– per defensar una llibertat responsable que esgoti, entre d'altres qüestions, qualsevol forma de submissió per raons de raça o sexe.

L'obra de Barbault convida a una reflexió serena sobre el veritable sentit de col·lectivitat madura i ens ungeix com a éssers políticament actius. Barbault és una de tantes dones, de biografies esbiaixades i escrits arraconats, farcits d'idees originals que s'han esvaït. Des de l'acció docent del departament de Filologia Anglesa, i en especial des del projecte de recerca WINK de recuperació del valor intel·lectual de dones de la primera modernitat, prenem en consideració crítica el que desvetllen les pàgines i línies d'aquestes escriptores. Perquè estudiar literatura és, també, aprendre a escoltar les veus de qui ens creïem que tenien poca cosa a dir.

Carme Font Paz (Departament de Filologia Anglesa)
Bellaterra, a 2 d'abril de 2020